

BLAGDAN RODENJA SV. IVANA KRSTITELJA ILI IVANDAN

joi, 21 iulie 2022

Lipanj je mjesec kada nam stiže dugoo ekivano ljeto!

A dobio je ovaj mjesec ime po drvetu lipe koje cvate u ovo doba godine. Znamo da se cvijet lipe koristi za ajeve i tinkture, ljekovit je i izuzetno ugodnog mirisa, stoga i ne udi da je litav jedan mjesec nazvan upravo po njemu.

Ovo je mjesec kada službeno zapo inje ljeto. A ljeto zapo inje 21. dana u mjesecu, na ljetni solsticij, zna i tri dana prije blagdana ro enja Sv. Ivana Krstitelja. Veliki je to blagdan. U tradicijskoj baštini europskih naroda i svijetu uz blagdan Sv. Ivana Krstitelja vezuju se razni obi aji, vjerovanja, hodo aša, procesije, svete mise, pu ka veselja. Uop e u Europi obi aj je paljenja ivanjskih vatri u sumrak uo i blagdana Sv. Ivana Krstitelja.

Prastaro je vjerovanje da vještice (vražitore) i druga demonska bi a ne e mo i djelovati dokle god se vidi ivanjskih vatra i dokle god se dim proširi. Blagdan Sv. Ivana Krstitelja prije izlaska sunca prate i ophodi krijesovalja (krisnica, ladarica), hodanje po pepelu od ivanjskoga krijesa, umivanje i kupanje na vrelima, u rijekama i moru. Neko su se ku e, dvorišta, ulazna vrata kitile za blagdan Sv. Ivana Krstitelja a žene i djevojke u zoru su iznosile odje u i tkanine kako bi ih ivanjske zrake obasjale i zaštitile od moljaca.

O životu Ivana Krstitelja izme u njegova ro enja i njegove 30. godine života malo je toga poznato. Navršivši 30 godina, pošao je na obalu Jordana da bi u pustinji propovijedao obra enje i pokoru, kao i skori dolazak Kraljevstva Božjeg. Ime Ivan ina e zna i „Bog se smilovao“. Mnogi Židovi poslušali su njegov navještaj i dali se krstiti. Ivan je krstio i Isusa, u rijeci Jordanu, jer je u njemu prepoznao Mesiju, Božjega Poslanika i Odabranika. Nažalost, kralju Herodu Antipi, kojemu je Ivan Krstitelj bio trn u oku, jer je otvoreno osudio njegov drugi brak, dao ga je baciti u tamnicu. Prema Markovu i Matejevu evan elju, k i Herodove žene, Saloma, zatražila je, kao nagradu za svoj ples pred kraljem, Krstiteljevu glavu. I tako e Ivanu Krstitelju na koncu biti odrubljena glava zbog njegovog javnog djelovanja u službi Božjoj.

U ast sv. Ivanu vjernici poste, zavjetuju se i na blagdan mnogi bosonogi hodo aste svetištima posve enim sv. Ivanu te na koljenima obilaze oko svetišta ili oko kipa sv. Ivana Krstitelja mole i za izlje enje svojih tjelesnih i duševnih boli. Nakon procesije i svete mise tradicionalno se organiziraju pu ka veselja. Oko blagdana svetog Ivana beru se i zadnje erešnje. I cvijet lipe. Ali padaju i prvi otkosi mladoga sijena. I vrlo važno, bere se žuto mirisno cvije e, cvije e sv. Ivana (ivan ice, na rumunjkom sanziera ili dragaica). Pletu se vijen i i koje djevojke stavljaju u kosu. Dan je najduži a no najkra a, pa se ovaj blagdan naziva blagdanom svijetla. Vrijeme je to kada zapo inje dugo, toplo ljeto. Od starih, lijepih obi aja moderni se ovjek dosta udaljio, kao što se udaljio od prirode, od livada i svega prirodnoga. I usmjerio se više na racionalnu stranu pojmanja stvari. Ali život je satkan od racionalnog i duševnog. A hrana duši e uvijek biti blagdani i priroda u svojoj raskoši, u svakom godišnjem dobu, a pogotovo ljeti.

Svima koji nosi ime ovoga velikoga sveca, sve Ivane i svi Ivani, estitamo! Svima ostalima, radujte se ovom blagdanu i ljetu koje je upravo zapo elo. Neka bude svjetlo, veselo i lijepo. Neka naša mjesta ponovo zažive, neka se na našim bregovima ponovo za uju kosa i koji kose sijeno, kao nekada!

Maria Lacchici